EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Josep Fontana

Â

La mort de Josep Fontana Lázaro és una gran pèrdua per a la intel·lectualitat del nostre país. Tot i que alguns professors de la Universitat Autònoma li van negar el reconeixement de doctor honoris causa, ha estat un referent indiscutible de la historiografia contemporània universal. Sí que li van atorgar aquest doctorat honorífic, però, les universitats Nacional del Comahue (Argentina) el 2002, Rovira i Virgili (2010) i de Girona (2012). Entre els homenatges que va rebre (Centre Cultural Blanquerna a Madrid, reconeixement Josep Benet, Olot...) cal remarcar-ne un en què el catedràtic Jordi Nadal referint-se als seus col·legues, els va etzibar: «Ningú dels que estan en aquesta sala no faran mai la meitat del que ha fet el doctor Fontana». Jubilat el 2001, el 2002 va ser Medalla d´Or al mèrit cultural de l'Ajuntament de Barcelona, el 2003 rebia el premi Narcís Monturiol, la Creu de Sant Jordi el 2006, i el Premi Nacional de Cultura 2007. Aquest setembre del 2018, l'Ajuntament havia aprovat concedir-li la Medalla d'Or de la Ciutat. Doctor en Història per la Universitat de Barcelona, va ser professor de la UAB i catedràtic d´Història Econòmica a València, i director de l'Institut d'Història Jaume Vicens Vives, de la Universitat Pompeu Fabra, de la qual va ser catedràtic emèrit.

Fill de llibreter de vell, va conservar aquesta passió tota la vida. Deixeble principal de Pierre Vilar, de formació marxista i catalanista, no només dona una perspectiva europea al relat català, sinó que en síntesis molt reflexionades introdueix temes internacionals a la nostra història que han fet obrir els ulls a joves historiadors. Fundador de "Recerques", estava vinculat a "L'Avenç" des del 1976. Va combinar admirablement la investigació i la recerca amb la docència pedagògica i la divulgació històrica. Té una extensa bibliografia. En el Pròleg del primer llibre sobre la Transició de la "Història Gràfica de Manresa", ja «Als polítics els convé d'estudiar el que ha passat en aquests anys, amb la perspectiva de la tempesta que sembla apropar-se..., potser hagin de tornar a mobilitzar la "societat civil", i per això els caldrà tornar a fer una mena de política que respongui als problemes de la gent i que pugui fer reviure les seves esperances». Amb el recordatori per a tots plegats que «som un poble que ha resistit cinc-cents anys de guerres perdudes i de repressió, però que ha sabut persistir».